

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De bestia tertia. f. pardo, is e[st], regno græco[rum], qu[omodo] Sa[n]cta
trinitas co[n]tra illud auxiliij sui p[rese]ntia[ni] p[er] uiros tres, p[er] tres
duces fr[at]res Iudam & Ionatha[n] & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Quid pprie e
graz actio,

Primo itaq; diffiniendū est, gratiaz actio quid sit, & tunc demū demonstrandū ubi, quando, & quomodo iste gratias egerit non lingua tantū, sed opere & ueritate, non uerbis tantum, sed & uerbis & factis. Gratiarum actio est, beneficii diuinis respondens digna retributio, tanta uidelicet, ut ei nihil ad perfectionem beneficii dei charitas, qua maiorē nemo habet aut habere potest, ut animā suā ponat pro amicis suis. Huiusce charitatis spiritus dicit in Psalmo: Quid retribuā domino, pro omnibus quæ retribuit mihi. Calicē salutaris accipiā, & nomen domini inuocabo. Huius tantæ charitatis, quæ uera (ut iam diximus) & perfecta est gratiaz actio, conscius sibi iste seruus domini, gratias egit. ¶ Primo ubi secundū Iohannē multa locuturus de sacramento corporis & sanguinis sui, accepit quinque panes, & cū gratias egisset, respiciens in cœlū (ut alij Euangelistæ referunt) distribuit discumbentibus. Secundo, ubi Lazari mox suscitaturus, eleuatis sursum oculis, Pater (inquit) gratias ago tibi, quoniā audisti me, ego autē sciebam, quia semper me audis, quæ uidelicet suscitatio Lazari, maxima inuidentibus Iudæis, ut eū interficerent, causa fuit. Tertio, ipsa nocte qua tradebatur, ubi accepto pane & calice, gratias agens dedit discipulis suis. Hoc est (inquiens) corpus meū. Hic est sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur. Hic ergo fidelis & uerax liberè profiteri poterat, quā egeret gratias, quia in ueritate gratias agebat, paratus pro nobis, cū adhuc inimici essemus calicē accipere, quem pater illi dabat. ¶ Quam ob causam ita gratias agere patri seruus iste promptus erat? Debemus etiā scire, quia gratias agere minoris est, scilicet formæ serui, & iccirco cū dicit, Pater gratias tibi: non unam personā, sed tres intelligimus personas, patris & filij & spiritus sancti, qui unus deus est, & pater omnium, sicut Apostolus dicit, cui nos quoq; orantes dicimus, Pater noster qui es in cœlis. Ceterū, ubi dicit, Pater meus, uel patris mei, uel patrē meū, ipso possessiuo pronomine proprietatē suā filius unigenitus dicitur, & unā tantummodo personā nomine patris oportet intelligi. Quam ergo ob causam ita gratias agere promptus erat? Quoniā audisti me, inquit. Ego autē sciebam, quia semper me audis, ubi (quæso) audierit eū? Nunquid seorsum, antequam accesserat ad locū, ubi posuerant Lazarū, secretius orauerat & responsum acceperat, quod posset suscitare eum? & iccirco dixit, Pater, gratias ago tibi, quoniā audisti me, ego autē sciebam quia semper me audis: Exilis est ista suspitio, nec attingit ipsam dignitatem gratiaz actionis, siue maiestatem ipsius gratias agentis: qui non in humilitate precum, sed in potestate uerbi sibi insit habeat omnē operationem uirtutū. ¶ Longe aliam multo excellentiorem, magisq; operosam auri audienti memorat suimet exauditionē, quia longe antequam iste seruus domini fieret secundū formā seui, aut formaretur ex utero uirginis: exauditus est in cunctis necessitatibus humani generis, exauditus in patriarchis, exauditus in regibus uel iudicibus iustis, exauditus in prophetis, exauditus in filiis captiuitatis, de quibus iam supra diximus, exauditus in Machabæis fratribus, de quibus adhuc dicturi sumus, exauditus in omnium clamore mulieris in utero habentis, & pariendo clamantis, & cruciatū sustinentis, ut pareret, id est, in desyderio antiquæ ecclesiæ Christū ipsum in promissione habentis, & ipsum uenire desyderantis, & quasi parturientis & parturiendo dolentis, donec ille ueniret. Neque clamor ille cū tui causa fieret tuus erat clamor o Iesu Christe? Propterea tibi, quasi iam præfenti, quidā illoꝝ dixit, Exaudiat te dominus in die tribulationis. ¶ Vera causa hæc digna gratiaz actione, ut diceres, Pater gratias ago tibi, quoniā audisti me, quia omni mundo aduersitate nasci fecisti. Et ego sciebā (inquis) quia semper audis, Deus em̄ eras & nunc es, & cū ea hæc fieri causa tui noueras, antequam ex uirginis utero nascereris.

¶ De bestia tertia, scilicet pardo, id est regno Brecozum, quomodo sancta Trinitas contra illud auxilij sui presentiam per viros tres, per tres duces fratres, Judam & Ionathan & Symonem demonstrauerit. Cap. XII.

Semē pmi sum, i arcu & gladio detentum ē a bestia tertia,

Iximus de duabus bestiis leena & urso, qualiter contra illas sancta Trinitas presentiam sui in numero auxiliatorem significauerit: nunc iam de bestia tertia, scilicet de pardo dicendum, qualiter adunjsit per auxilium eiusdem numeri. De illa bestia hoc primitus memorandum, quia non sine arcu & gladio de ore eū.

ore eius ille populus dei liberatus est. Eatenus sicut euenerat, sic predictum fuerat per prophetam Osee. Et domui Iuda miserebor, & saluabo eos in domino deo suo, & non saluabo eos in arcu & gladio & in bello & in equis & in equitibus. Denique Nabuchodonosor coram seruis dei excelsi prosterneretur, & eum solum ac uerum esse deum semel & iterum ac tertio uictus confiteretur: itaque, ut domus dei in Hierusalem, quam ille destruxerat, reedificaretur: similiterque ut Aman malitia in caput eius reuenteretur, & in patibulo quod parauerat Mardocheo ipse se appenderetur: non in arcu & gladio factum est, non in bello neque in equis & equitibus, sed in domino deo qui solus habens corda regum in manu sua, inclinavit quo uoluit: quatenus illius populi reliquiae saluarentur, & propositum eius adimpleretur. Porro ut istius bestiae ferocitas, id est regnum Graecorum, cassaretur, in eo maxime, quod scripsit rex Antiochus, & misit liberos per manus nuntiorum in Hierusalem, & in omnes ciuitates Iudae, ut sequerentur leges gentium: & in arcu & in gladio, in bello factum est, attamen sicut per Danielelem predictum fuerat, auxilio paruulo. Tres fratres fuere duces bellorum, Iudas & Ionathas & Symon, & armis quidem paucis pugnaverunt, sed magna fide uicerunt. De istis latius a nobis tractatum est in opere, quod de uictoria uerbi dei scripsimus, et ideo nunc supersedendum est. Tantum enim ad praesens propositum hoc pertinuit considerare, in auxilio domini, sacramentum numeri ternarii, quia more suo fecit trinitas deus, ut auxiliando illis curam et sollicitudinem suam praesentem adesse, per hunc numerum significaret, nimirum digne pro magnitudine negotii, scilicet propter spem promissionis repositam omnibus sanctis in aduentu, qui tunc expectabatur, saluatoris Christi filii dei.

¶ Be rectitudine iudicii quo dictum fuerat per prophetam Osee, quia non addam ultra misereri domui Israel, & domui Iuda miserebor, & quod domus Iuda tres habuerit reges iustos: domus autem Israel ne unum quidem. Cap. XIII.

Ad causam eandem pertinet, quaerere nunc, et scire rectitudinem iudicii, in eo quod paulo ante memorauimus dictum a domino per prophetam Osee, et domui Iuda miserebor. Praemiserat enim, quia non addam ultra misereri domui Israel, sed obliuione obliuiscar eorum, et tunc demum istud edixit. Et domui Iuda miserebor, et saluabo eos in domino deo suo, et ita factum est. Nam decem tribuum captiuitas permansit irreuocabilis, qua captiuauit rex Assyriorum, et transtulit Israel in Assyrios, posuitque eos in Aila et in Abor, iuxta fluuium Gozam in ciuitatibus Moedorum: tribus autem Iuda praefinito tempore saluata in domino deo suo, et ita factum est. Nam decem tribuum captiuitate reuocata est. Istud ergo quod reuerentibus uel se uolentibus pro rectitudine iudicii cito responderetur, quia quauis peccauerit tribus Iuda, regnum Dauid, in multis, sicut et decem tribus, regnum Hieroboam, quas ille scidit a domo Dauid: attamen in hoc bene fuit, quod secundum saepe dictum (quo ualde delectamur) ternarii numeri sacramentum, tribus Iuda Carfam decem tribuum in iudicio superauit. Tres quippe misericordiae uiros, tres reges iustos deus iudicii dominus, in tribu Iuda inuenit, Dauid et Ezechiam et Iosiam. Nam praeter tres istos omnes peccauerunt. De regibus autem decem tribuum constat, quia omnes peccauerunt, nullusque excipi potuit, quia nullus eorum recessit a peccatis Hieroboam, id est a uitulis quos fecit Hieroboam. In tribu Iuda tres (ut iam dictum est) ab eiusmodi peccato liberi et iusti fuerunt, et de alijs nonnulli de peccato suo poenitentiam egerunt. In regibus autem decem tribuum, unus et idem fuit idolatriae cultus, dumtaxat in illis uitulis: nam cultum Baal alijs illorum deleuit, scilicet Iehu filius Nansi. Sed quantum ualuit, Baal delere, et nihilominus uitulos pro deo colere. Propterea dictum illud propheticum ualde congruit illis regibus Samaritae. Qui optimus in eis est, quasi paliurus, et qui rectus quasi spina de sepe.

¶ Epilogus saluationum, quod a uerbo promissionis usque ad natiuitatem Christi scriptis saluatus sit populus ille, de quo oportebat nasci Christum: & hoc pertinere ad sancte trinitatis mysterium, quia singula saluationes factae sunt propter tres siue per tres uiros, qui inuenti sunt in medio eorum. Cap. XIII.

Ecce quotiens gens illa saluata est propter tres uiros qui inuenti sunt in medio eorum, sub magno sanctae trinitatis mysterio, sicut iam saepe dictum est. Primo ubi seruiebant in Aegypto propter peccatum patrum suorum, qui uendiderant Ioseph fratrem suum, clamantes ad dominum, exauditi sunt propter illos patres et matres

Osee. 1.

Dani. 2. 4. 14

I. Esdr. 1. 6. 7

Hester. 3. 1. 7.

Prouer. 12

I. Malach. 1.

Danie. 8.

Auxiliu dei, i

tribus fratribus

Osee. 1.

4. Reg. 17.

Cur tribus Iuda saluata potius est, quam decem tribus Israel

4. Reg. 10.

Miche. 7.

Gene. 37